

VKCC

Valdymo koordinavimo centras

SAVIVALDYBIŲ VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLA 2023 / 2024 METAIS

SIMONAS LEKYS

Valdymo koordinavimo centro

Projektų vadovas

VALDYMO KOORDINAVIMO CENTRAS

SVĮ METINĖ ATASKAITA

- SVĮ portfelio finansinių rezultatų analizė
- Savivaldybėse veikiančių sektorių veiklos rezultatų analizė
- SVĮ valdymo politikos pokyčiai
- Vadovų ir KO darbo užmokesčio analizė
- Ir kita naudinga informacija

INTERNETO SVETAINĖ

- SVĮ veiklos ataskaitos
- Strateginių veiklos planų rengimo gairės
- KO narių atrankos
- SVĮ finansinė informacija, lūkesčių raštai, vadovybė
- Nuorodos į SVĮ reguliuojančiuosius teisės aktus
- Rekomendacijos SVĮ ir savivaldybėms

GERŪJŲ PRAKTIKŲ DIEGIMAS SVĮ

- Veiklos skaidrumas ir atskaitomybė
- Centralizacija ir efektyvus valdymas
- Reguliacinės aplinkos teisės aktų laikymasis
- Akcininko ambicingų tikslų kėlimas

VKC

Valdymo koordinavimo centras

SVŲ FINANSINIAI REZULTATAI

SVJ SEKTORIUS 2023 m.

2022		2023
Įmonių skaičius		
235		225
Teisinė forma		
203	UAB	195
13	AB	12
19	SĮ	18
Dydis		
155	Mažos/labai mažos	139
66	Vidutinės	72
14	Didelės	14
Sektoriai		
Šilumos tinklai (41)		Šilumos tinklai (42)
Vandentvarka (49)		Vandentvarka (49)
Viešasis transportas (40)		Viešasis transportas (38)
RATC (8)		Kita (32)
Kita (97)		Butų ūkiai (17)
		Daugiafunkcinių paslaugų teikimo sektorius (17)
		Atliekų tvarkymo ir aplinkos priežiūros sektorius (30)

»»» 59 savivaldybėse veikė nuo 1 iki 11 SVJ

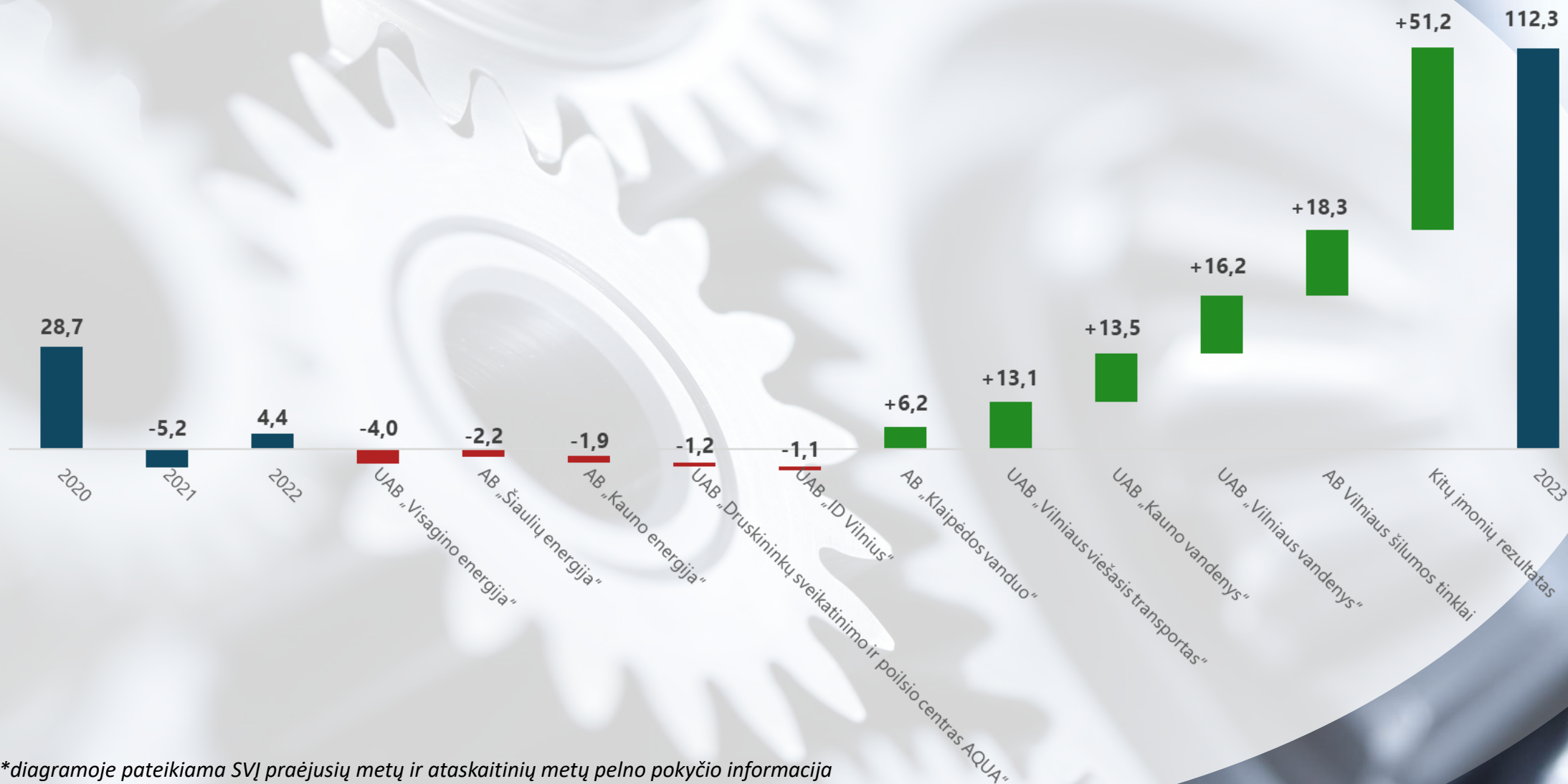
»»» SVJ per metus sumažėjo 10 įmonių

»»» SVJ portfelis išskaidytas į 7 sektorius

SVJ PORTFELIO FINANSINIAI REZULTATAI

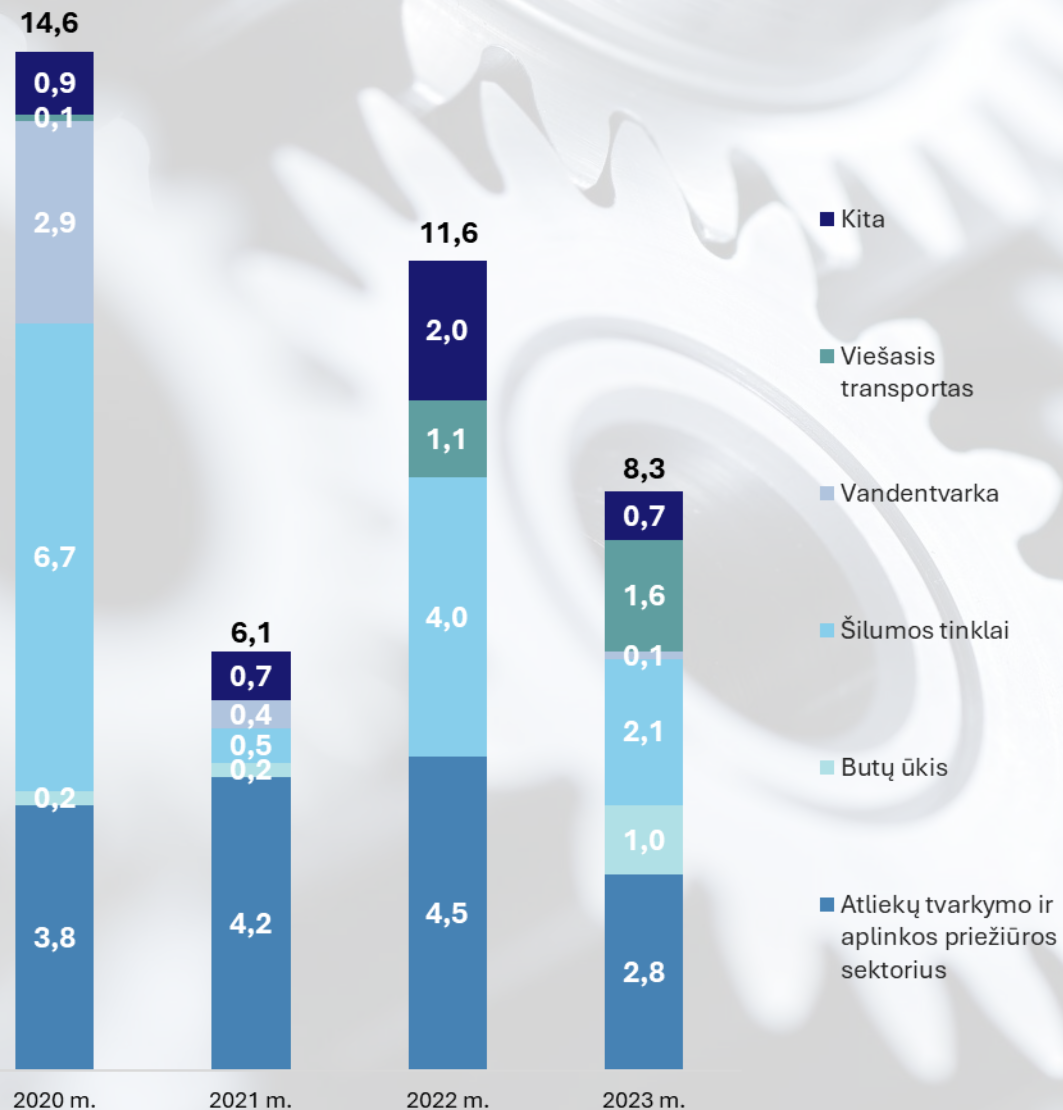
	2022 m.	2023 m.	Pokytis, proc.	Pokyčio priežastys
Pajamos (mln. Eur)	1 333,1	1 373,0	⬆️ 3,0%	- Išaugę vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tarifai
Grynasis pelnas (mln. Eur)	4,4	112,3	⬆️ 2 435,3%	- Sumažėjusios sąnaudos dėl kritusių energetinių resursų kainos
Turtas (mln. Eur)	3 742,8	4 037,8	⬆️ 7,9%	- Investicijos vandentvarkos tinklų plėtrai ir renovacijai
Įsipareigojimai (mln. Eur)	760,3	808,7	⬆️ 6,4%	- Ilgalaikių finansinių įsipareigojimų didėjimas
Dotacijos	1 195,6	1 236,4	⬆️ 3,4%	- Savivaldybės turto perdavimas
ROE (proc.)	0,3%	6,2%	⬆️ 5,9 p. p.	- Viešojo transporto sektorius - Vandentvarkos sektorius
Dividendai ir pelno įmokos (mln. Eur)	11,6	8,3	⬆️ -28,3%	- Nemokami dividendai
Darbuotojų skaičius	21 020	20 909	⬆️ -0,5%	-
Administracijos darbuotojų skaičius	3 213	3 278	⬆️ 2,0%	-

SVJ GRYNOROJO PELNO POKYČIŲ DINAMIKA, MLN. EUR

*diagramoje pateikiama SVJ praėjusių metų ir ataskaitinių metų pelno pokyčio informacija

DIVIDENDAI IR PELNO ĮMOKOS, MLN. EUR

- »»» Didžiųjų savivaldybių įmonių grąža sudaro absoliučią daugumą
- »»» Kauno m. savivaldybei išmokama daugiausiai
- »»» **Dividendus išmokėjo 37 SV!**
- »»» Nemokėjusių paskirstytinasis pelnas sudarė **54,3 mln. eurų**

Grąža akcininkams pagal savivaldybes, mln. Eur

	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai
Vilniaus m.	5,8	0,9	2,7	1,9
Kauno m.	5,9	3,6	6,6	2,9
Klaipėdos m.	1,1	0,3	0,2	1,8
Panevėžio m.	1,1	0,4	0,8	0,9
Šiaulių m.	0,2	0,2	0,6	0,6
Kitos	0,4	0,7	0,7	0,2

DIDŽIŲJŲ SAVIVALDYBIŲ FINANSINIAI REZULTATAI

»»» Visose savivaldybėse augo pelningumas

»»» Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybėse mažėjo grąža

	Įmonių skaičius	Pajamos (mln. Eur)	Pokytis	Pelnas (mln. Eur)	Pokytis	Turtas (mln. Eur)	Pokytis	Dividendai ir pelno įmokos (mln. Eur)	Pokytis	ROE (proc.)	Pokytis	Darbuotojų skaičius	Pokytis	Iš jų – administracijos darbuotojų	Pokytis
 Vilniaus miesto savivaldybė	11	427,4	»» -6,9%	56,1	»» 573,5%	1 021,0	»» 19,2%	1,9	»» -28,0%	10,2%	»» 8,4 p. p.	4 403	»» 3,1%	891	»» 8,5%
 Kauno miesto savivaldybė	11	208,6	»» 11,1%	20,1	»» 355,4%	589,0	»» 9,2%	2,9	»» -55,7%	7,6%	»» 5,9 p. p.	2 760	»» 0,6%	393	»» 12,0%
 Klaipėdos miesto savivaldybė	7	110,3	»» 11,0%	10,8	»» 1 735,0%	333,2	»» 6,8%	1,8	»» 759,1%	7,0%	»» 6,5 p. p.	1 088	»» -0,1%	129	»» -1,5%
 Panevėžio miesto savivaldybė	9	96,8	»» 2,4%	5,3	»» 292,6%	198,8	»» 0,7%	0,9	»» 8,5%	5,4%	»» 4,0 p. p.	1 401	»» -3,7%	121	»» 9,0%
 Šiaulių miesto savivaldybė	6	65,7	»» 5,8%	5,6	»» 32,0%	227,2	»» 5,6%	0,6	»» 1,2%	4,2%	»» 0,7 p. p.	893	»» 0,8%	88	»» -6,4%

SVJ VADOVAS

83,5 proc.

16,5 proc.

54 m. amžiaus

51 m. amžiaus

3 848 Eur/mėn.

3 380 Eur/mėn.

II pusė 1 kadencijos

I pusė 1 kadencijos

91,8%	Vandentvarka	8,2%
85,7%	Šilumos tinklai	14,3%
89,5%	Viešasis transportas	10,5%
82,4%	Butų ūkis	17,6%
83,3%	Atliekų tvarkymo ir aplinkos priežiūros sektorius	16,7%
100%	Daugiafunkcinių paslaugų teikimo sektorius	0%
51,6%	Kita	48,4%

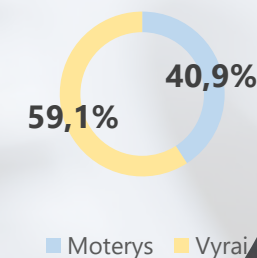
»»» 4/5 SVJ vadovų yra vyrai

»»» Daugiausia moterų vadovauja „Kita“ įmonių sektoriui

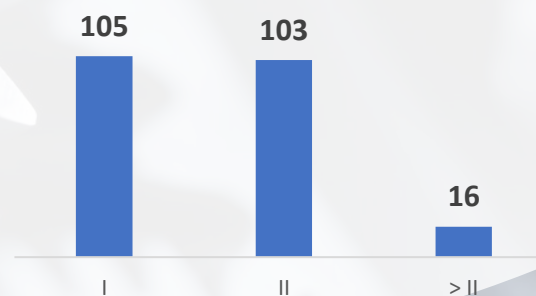
»»» 16 SVJ vadovai **viršijo 2 kadencijų vadovavimo laikotarpį**

»»» 2/5 SVJ aukščiausio lygmens vadovių buvo moterys

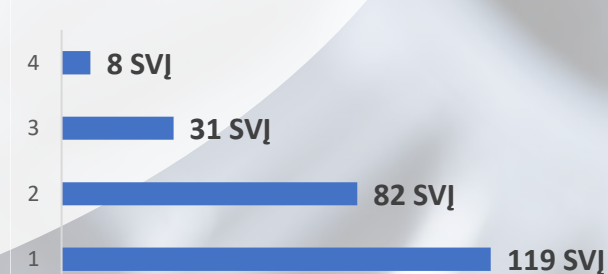
Aukščiausio lygmens vadovai

SVJ vadovų kadencijos

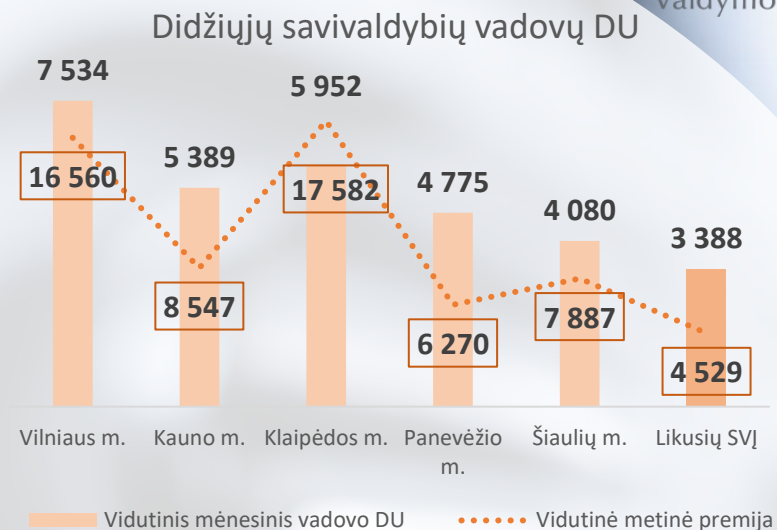

SVJ vadovų skaičius nuo 2018 m.

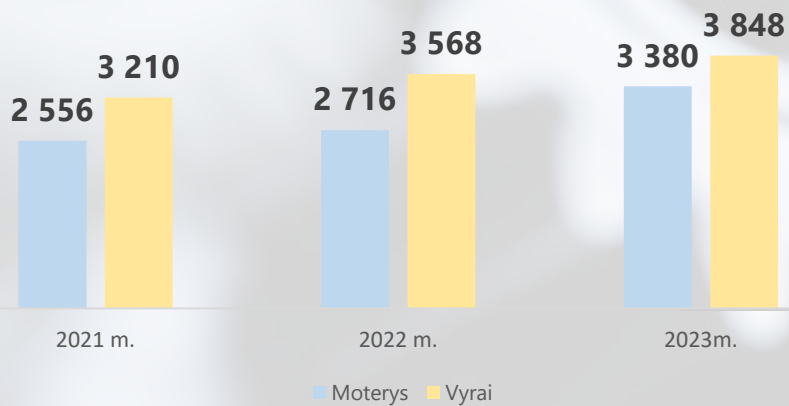

SVJ VADOVO DARBO UŽMOKESTIS

- Didžiausius atlyginimus gavo Vilniaus m. SVJ vadovai
- Didžiausias premijas gavo Klaipėdos m. SVJ vadovai
- Vadovėms buvo mokamas 12,2 proc. mažesnis atlyginimas

Vidutinis mėnesio darbo užmokestis, Eur

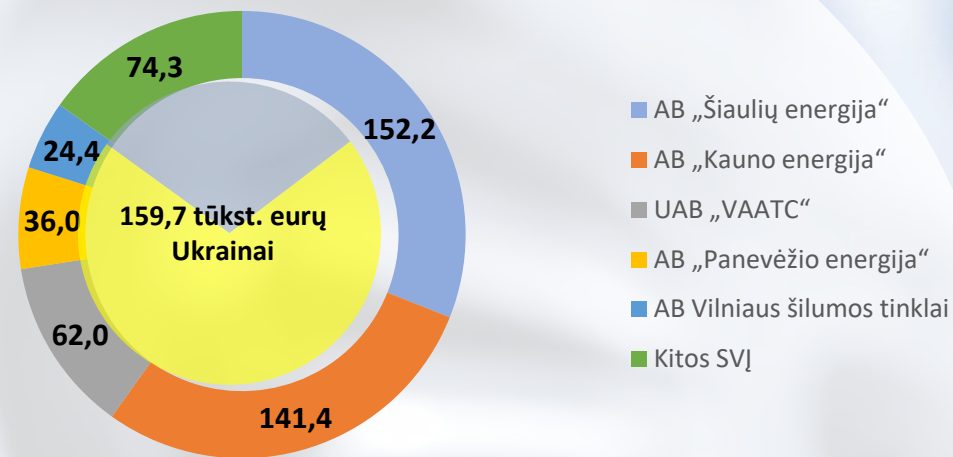
Vidutinio SVJ vadovų atlygio pasiskirstymas pagal sektorius, Eur

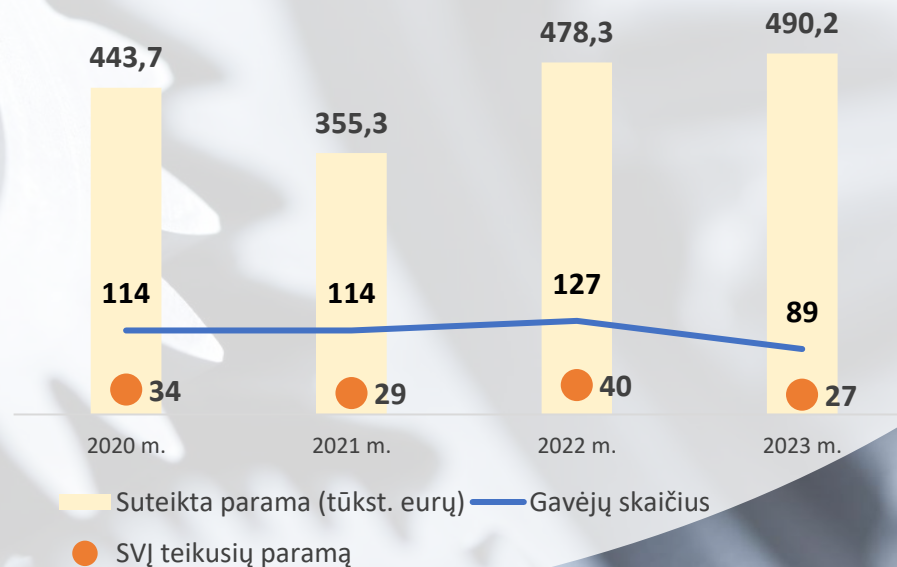
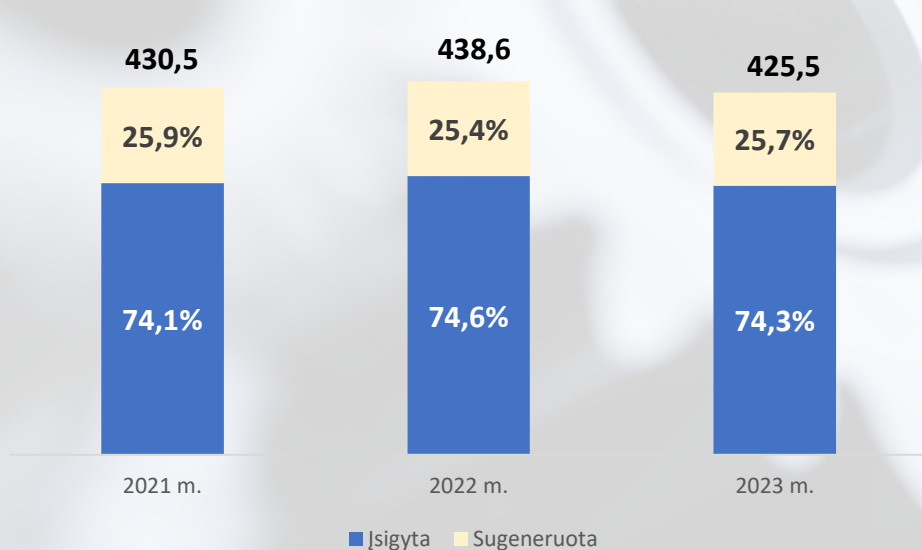
SVĮ PORTFELIO PAPILDOMA INFORMACIJA

- »»» Vienas paramos gavėjas vidutiniškai gavo 5,5 tūkst. eurų paramą
- »»» Parama Ukrainai mažėjo 1/3
- »»» 6 SVĮ **teikė paramą** 2022 metais **patyrusios nuostolį**

Parama 2023 m. (tūkst. Eur)

SVĮ elektros suvartojimas (GWh)

VKCC

Valdymo koordinavimo centras

SVĮ VALDYSENA

POKYČIAI SVĮ POLITIKOJE

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1092 „Dėl Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

Nuo 2022-08-05

SVĮ kolegialiams organams turi būti mokamas atlygis pagal atlygio mokėjimo tvarką.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse ir savivaldybių valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

Nuo 2023-09-01

- SVĮ, mutatis mutandis vadovaujantis VVĮ skaidrumo gairių aprašu, savo interneto svetainėje turi **viešinti** veiklos strategiją, metinius/tarpinius pranešimus ar veiklos ataskaitas bei FA rinkinius ir audito išvadas;
- SVĮ rekomenduojama sudaryti ir **periodiškai atnaujinti strategijas**;
- Savivaldybėms rengiant **lūkesčių raštus** vadovautis **reikalavimais**;
- Nustatyti SVĮ specialiuosius įpareigojimus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“

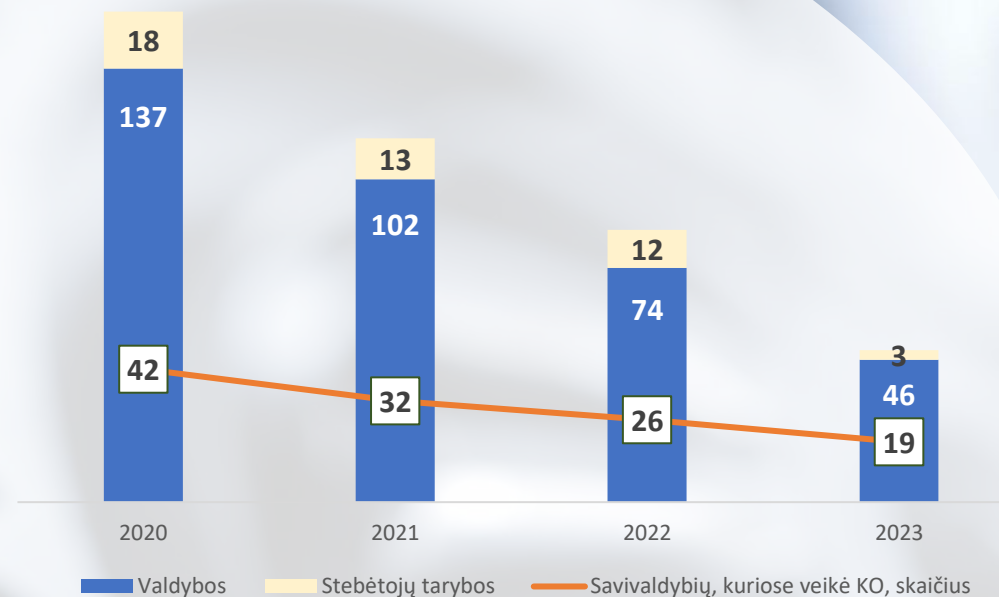
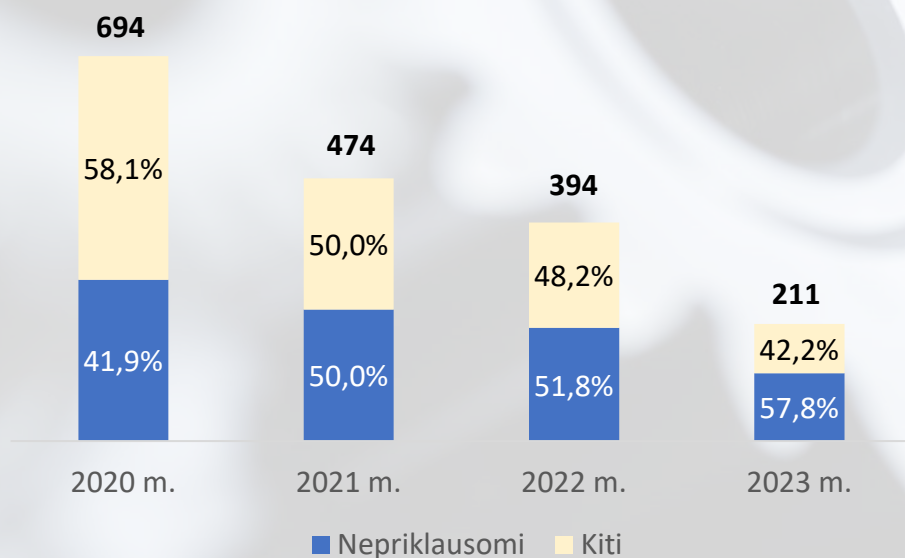
Nuo 2024-01-01

REKOMENDACIJA

	Dydis	Nustato	Komentaras
Pareiginė alga	Koef. (pagal įmonės dydį) x bazinis dydis	Savivaldybė	
Kintamoji dalis	≤30 proc. metinio pareiginio atlyginimo	Savivaldybė arba SVĮ valdyba	Mokama kartą metuose (po FA patvirtinimo) atsižvelgiant į nustatytą veiklos rodiklių įgyvendinimą
Premija	≤4 pareiginės algos dydžiai	Savivaldybė	Skiriama už išskirtinį savivaldybės įmonės vadovo indėlį įgyvendinant įmonės tikslus arba pasiektus išskirtinius rezultatus

KOLEGIALŪS ORGANAI

- 2023 metų pabaigoje 47 SVĮ veikė KO, 2-iose iš jų ir valdyba, ir stebėtojų taryba
- **35 SVĮ buvo atšaukti KO**, 2-ose iš jų ir valdyba, ir stebėtojų taryba
- Nepriklausomų narių santykis KO sudėtyse didėjo 6,0 p. p.
- Kas trečia KO narė buvo moteris

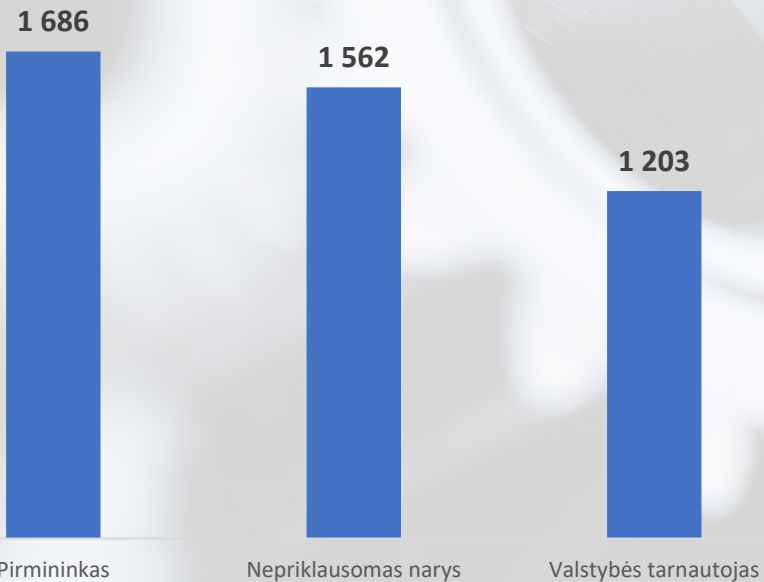

Narės/-iai		Nepriklausomos/-i		Pirmininkės/-ai	
79	37,4%	32	26,2%	15	31,2%
132	62,6%	90	73,8%	33	68,8%

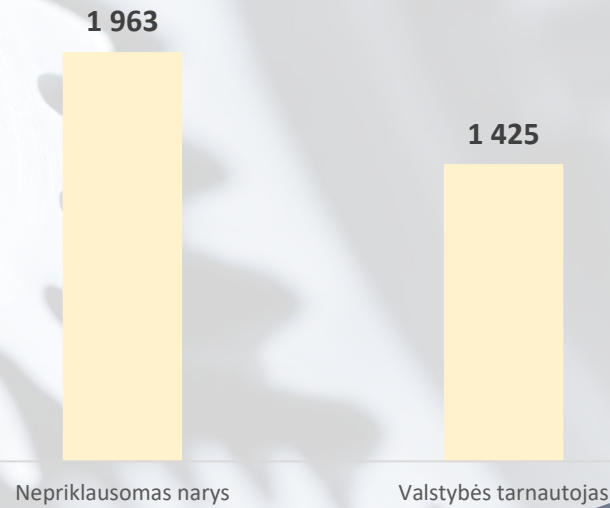
KOLEGIALIŲ ORGANŲ DARBO UŽMOKESTIS

- »»» 4-iose SVĮ nebuvo mokamas atlygis, o 3-jų SVĮ KO mėnesinis atlygis siekė iki 100 Eur/mėn.
- »»» Absoliučioje daugumoje atšauktų KO nebuvo laikomasi DU reglamento
- »»» KO buvo atšauktos vidutinėse, mažose ir labai mažose įmonėse

Vidutinis mėnesinis KO nario DU Eur/mėn

Vidutinis mėnesinis KO pirmininko DU Eur/mėn

LŪKESČIŲ RAŠTAI

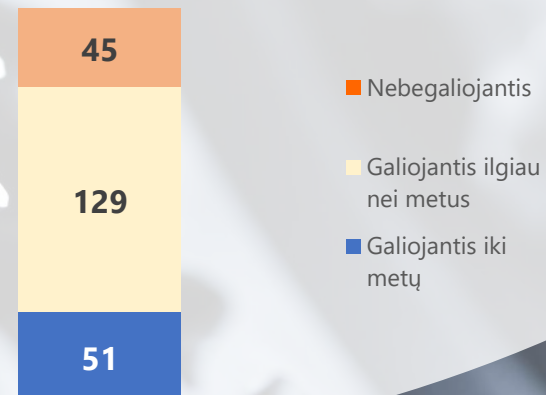
Nuo 2019 m. liepos 1 d. savivaldybės vykdomoji institucija, ne rečiau kaip kas 4 metus, teikia SVĮ lūkesčių raštus vadovaudamasi:

- VVĮ lūkesčių raštų rengimo tvarkos aprašu, kuriame nurodoma atskleisti:
 - ❖ kokių tikslų savivaldybė siekia valdomoje įmonėje;
 - ❖ **kodėl įmonė turi būti savivaldybės valdoma;**
 - ❖ pagrindines įmonės veiklas prioritetine tvarka;
 - ❖ svarbius ekonominius, socialinius ar kt. projektus;
 - ❖ **finansinius ir nefinansinius lūkesčius.**
- VVĮ Nuosavybės gairėmis, kuriose nurodoma:
 - ❖ vykdomajai institucija ne rečiau kaip kas 4 metus **persvarstyti teisinės formos tinkamumą.**

Pelningumo, optimalios kapitalo struktūros ir dividendų gražos rodikliai SVĮ lūkesčių raštuose

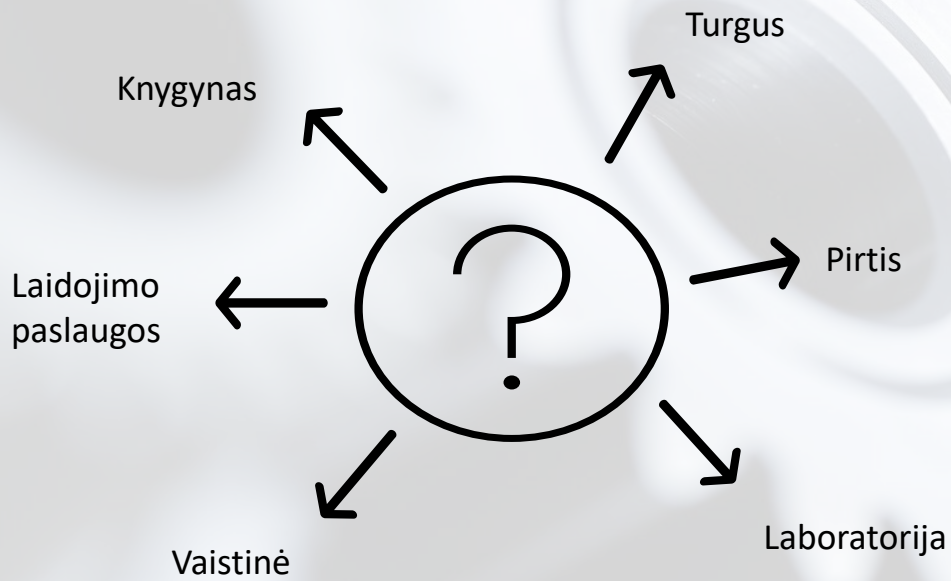
SVĮ lūkesčių raštai

„KITA“ SEKTORIAUS NEREIKŠMINGOS ĮMONĖS

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas Nr. I-722

*Savivaldybės valdoma įmonė yra iš savivaldybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka savivaldybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso savivaldybei ir jai perduotą ir jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise. Savivaldybės įmonės tikslas – teikti viešąsias paslaugas, gaminti produkciją ir vykdyti kitą veiklą **siekiant tenkinti viešuosius interesus**.*

- ▶▶▶▶ Efektyvumas ir konkurencingumas
- ▶▶▶▶ Savivaldybės resursų optimizavimas
- ▶▶▶▶ Ekonominis augimas
- ▶▶▶▶ Finansinė nauda
- ▶▶▶▶ Rinkos lankstumas

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI

TAIKOMAS REGULIAVIMAS

- *LRV nutarimas Nr. 567 „Dėl savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.*
- *EIMIN įsakymas Nr. 4-1100 „Dėl Valstybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių ir savivaldybių valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“.*

PAGRINDINĖS PROBLEMOS

- *Tinkamas specialiųjų įpareigojimų identifikavimas ir akcininko patvirtinimas (savivaldybė patvirtintą visų jos valdomų SVĮ SĮ sąrašą turėtų viešinti savo interneto svetainėje).*
- *Tobulintina specialiųjų įpareigojimų apskaitos politika/metodika.*

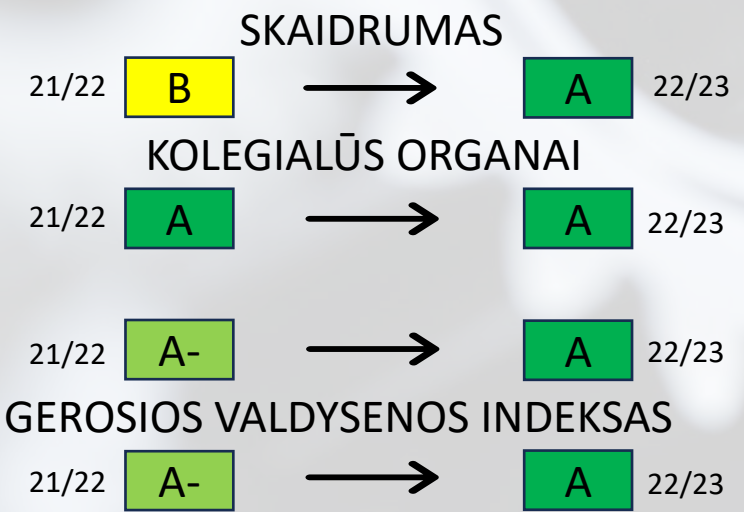
PAGRINDINĖS NAUDOS

- *Leidžia atskirti komercines ir nekomercines įmonių funkcijas, kurių pagrindu gali būti priiminėjami valdymo sprendimai efektyvumui ir skaidrumui didinti, bei akcininkui objektyviai vertinti SVĮ pelningumą ir laukiamą grąžą.*
- *Leidžia nustatyti, kiek įmonėms ir savivaldybei kainuoja pavestų funkcijų vykdymas bei kokią įtaką tai daro įmonių finansiniams rezultatams.*

2023 metais 7 SVĮ vykdomose funkcijose buvo identifikuoti specialiųjų įpareigojimų požymiai

SVJ INDEKSO VERTINIMAS

Įvertina ir pamatuoja, kaip SVJ bei jas kontroliuojančios savivaldybės vykdomoji institucija įgyvendina pagrindines gerosios valdysenos praktikas, kurios apima Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas, Nuosavybės gairių, Skaidrumo gairių ir Atrankos gairių nuostatas bei kitus SVJ veiklą reglamentuojančius dokumentus ir geriausias pasaulines praktikas.

VERTINIMO SISTEMA	
■	A+ TEIGIAMAS ĮVERTINIMAS
■	A
■	A- VIDUTINIS ĮVERTINIMAS
■	B
■	C NEIGIAMAS ĮVERTINIMAS
■	D

APIBENDRINIMAS

Akcininko ambicingų lūkesčių deklaravimas >>>

KO kompetencijų išlaikymas >>>

Viešojo intereso tenkinimas >>>

SVĮ veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų laikymasis >>>

EFEKTYVUMAS
SKAIDRUMAS
TVARUMAS

VKC

Valdymo koordinavimo centras

www.governance.lt

info@governance.lt

+370 620 73679